

опрацювання конкретної фахової термінології у визначеній професійній сфері залежно від спеціалізації студентів.

Отже, формування комунікативної компетенції особистості повинно визначатися чіткою концепцією мовної освіти в системі вищої школи, що зумовлено сучасним соціальним середовищем і певними пріоритетами сучасної комунікативної ситуації.

*А. В. Тімакова, старш. викл.,
кафедра педагогіки та психології*

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ КОНКРЕТНИХ СИТУАЦІЙ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Коли одного філософа запитали, що важливіше — колектив чи особистість, — він відповів, що, зрозуміло, колектив, але тільки якщо він складається з особистостей, бо сума одиниць завжди більше одиниці, але сума нулів завжди дорівнює нулю. В умовах, коли швидкісні засоби комунікації ускладнюють забезпечення конкурентних переваг організації за рахунок збереження інформації, а сама інформація збільшується вдвічі кожні двадцять місяців, фактор творчості в оновленні виробництва ніколи не відігравав такої значимої ролі, як зараз. Щоб витримати конкуренцію, компанії потребують спеціалістів з високим творчим потенціалом, що наділені якісно новою динамікою мислення, креативністю та винахідливістю, високим культурно-технічним рівнем, здатністю до застосування комплексного підходу та його втілення в оригінальних технічних та управлінських рішеннях, професійною гнучкістю та мобільністю, здатністю передбачати виробничі, господарчі, соціальні, культурні наслідки введення інновацій. Великого значення набувають також «екстрафункціональні» характеристики («соціальна кваліфікація»), а саме ініціативність, дисциплінованість, почуття відповідальності, відданість, комунікабельність, здатність працювати у творчих колективах.

Задача формування фахівця, що відповідає всім вище зазначеним вимогам, покладено на вищі навчальні заклади, і може розпочинатися, як показує досвід, з першого курсу. Провідними шляхами реалізації означеної мети є застосування ефективних технологій проблемно-орієнтованого навчання, зокрема методу конкретних ситуацій (case studies). Заміна традиційних семінарів

із задалегідь заданими питаннями і підготовленими відповідями або репродуктивних питань при проведенні контролю на аналіз та обговорення конкретних ситуацій (соціально-психологічних, організаційних, економічних) дозволяє розвивати та вдосконалювати аналітичні навички; проблемність мислення, тобто здатність бачити проблему; вміння узагальнювати теоретичний матеріал та наявний практичний досвід; встановлювати причинно-наслідкові взаємозв'язки, навчитися вірно оцінювати фактичний матеріал, виокремлюючи його з другорядних, надлишкових даних. Метод конкретних ситуацій виявляється дієвим і для формування таких «екстрафункціональних» властивостей особистості студента, як самостійність, наполегливість, уміння відстоювати свою точку зору, навички вербального і невербального спілкування, уміння приймати рішення в стресових умовах обмеженості часу та інформації (при застосуванні ситуаційного методу з метою контролю знань).

Слід зазначити про додаткові ефекти систематичного застосування методу конкретних ситуацій у навчальній діяльності. Це, по-перше, стимулювання до інтенсивної творчої роботи і виконання навчальних завдань, оскільки навчання за допомогою кейс-методу є демократичним і передбачає максимальну участь усіх студентів у роботі. По-друге, незважаючи на те, що розв'язання ситуацій потребує опанування кожним студентом певної методології, і на початку може представляти певні труднощі, застосування даного методу навчання сприяє прискоренню дидактичної адаптації першокурсників, що спрямована на підготовку до нових форм та методів навчальної роботи у вищій школі, та адаптації соціально-психологічної, тобто пристосуванню індивіда до групи, формуванню власного стилю поведінки, процесу внутрішньої інтеграції студентської групи.

В. В. Тіпанов, канд. екон. наук, старш. викл.,
кафедра міжнародної торгівлі

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Головним завданням побудови в Україні ефективної економічної системи є вирішення питань, що пов'язані із забезпеченням вітчизняного господарства якісними та конкурентоспроможними освітніми послугами.